



VOJNI INVALID

GLASILO UDRUŽENJA VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE S.H.S.

OBLASTNEGA ODBORA ZA LJUBLJANSKO IN MARIBORSKO OBLAST V LJUBLJANI

List izhaja 1. in 15. v mesecu. — Posamezna številka 1 Din. Naročnina mesečno 2 Din. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica.

Kraljev rojstni dan.

Dne 17. decembra t. l. smo slavili 38. rojstni dan Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra. Narod je v prazničnem razpoloženju preživel ta dan, noseč v srcih velike ideale ljubezni in vdanosti.

Vojne žrtve smo čutile velike izraze hvaležnosti do svojega Velikega zaščitnika, ki nam je v vseh težkih časih izkazal svojo veliko naklonjenost, zato nas je spremljala ob slavlju misel in želja, da bi nam ostal naš Največji dobrotvorec ohranjen še na mnoga leta. Njegovo veliko zanimanje za usodo nek-

danjih borcev bo ostalo neizbrisno v naši zgodovini in navdaja nas vedno upanje na Njegovo nadaljno naklonjenost.

Po veliki borbi, pri kateri se je udeleževal s svojim blagopokojnim očetom in je delil z junaškim narodom vse napore za velike ideje narodne osvoboditve ter ujedinjenja, želi vdani narod, da ga Bog ohrani kot vladarja in zaščitnika naše ljubljene domovine. Zvest tradicijam starih borcev je pripravljen narod z njim braniti domovino, njen obstoj, čast in popolno narodno osvobojenje.

Ob novem letu.

Utonilo je v nepovratno večnost leto 1926. Nam invalidom pa bo ostalo v spominu. In to v neveselem spominu. Saj je v tem letu bilo toliko ubitih nad, toliko porušenih načrtov, toliko krivic, da se ne da kar tako pozabiti.

Leto 1926. bi nas moralo imeti že prevezene na nov invalidski zakon. Prišli smo v leto 1927. in koliko jih je, ki še niso prevezeni? Koliko jih je, ki se jim ne bo plačalo invalidnine, ki jo določa novi invalidski zakon, ker bo prej prešel april, budžetno leto in nov kredit ne bo hotel ničesar vedeti o starih zaostankih.

Koliko je invalidov, ki niso mogli s papirjem dokazati, da so invalidi. Dokazi z izgubljenim udom, očesom, s tuberkulozo in ranami niso verodostojni. Zato so bili reducirani. Ko najdemo papir, ki bo dokazal črno na belem, ali človeka, ki je bil navzoč, ko se je zgodila nesreča, in bo pričal, tedaj se ga še le prizna. A kje najti človeka, ko pa so Slovence mešali med Nemce. Kje dobiti papir, ki bi to opisal za pričo, ko pa se je pisalo s krogli in bajoneti.

Pravi invalidski zakon, da se morajo invalidi pri nastavitvah upoštevati prvi, pri redukcijah zadnji. Ali šefi, ki nastavljajo, govorijo drugače in velja tisto, ne ono, kar piše zakon.

Zakon ukazuje, da se izplačuje invalidnina. Ali finančni minister v svojem zakonu določa, komu se sme izplačati in komu odračunati.

In tako dalje. Polno je teh in onih kaveljčkov, ki trgajo uboge vojne žrtve, ki so dale za domovino vse, kar so imele.

Na pragu Novega leta stojimo in ko gledamo nazaj v odhajajoče Staro leto, vidimo nebroj krivic in ponižanja, neupoštevanja. Pred nami se vrste cele vrste vojnih invalidov, lačnih in raztrganih, bolnih in onemoglih, trpečih vdov, ki jim je mož ostal bogve kje, sirot, ki so zgubile očeta in ki bi, ako bi živel, imele drugačno življenje in drugačno bodočnost. Cele vrste vidimo in kdo je, ki jim pomore? Kje so, ki jim olajšajo bedo?

Ni nikogar. Zapuščeni, ostavljeni sami sebi morajo trpeti dalje, prezebat in umirati na ulicah. Samo ena pomoč je, razmeroma majhna za velike potrebe, in ta pomoč je

»Udruženje vojnih invalidov, vdov in sirot«. Naj kdorkoli še s takim pesimizmom ali nezaupljivostjo gleda na to organizacijo, mora ji vkljub temu priznati, da je ona edino boljše za izboljšanje invalidskega položaja, edina vrata, ki so odprta vsaj za nasvete in podpore, za intervencije in za borbo. To je vršila vedno in ako ne vedno z velikim uspehom, uspeh je bil vedno. Da pa ne more vsega ukreniti, se z vso silo postavi v bran, je pač krivo tudi članstvo, ker še ni docela uverjeno, da bi energičen nastop vseh dosegel tudi značilne uspehe. Da se najdejo tu in tam v organizaciji sami izkoriščevalci, sebičnejši, to je naraven pojav, ker kjer je zbranih mnogo ljudi, je med njimi gotovo tudi nekaj manjvrednih značajev. Taki ljudje ne pomejajo nič in se za nje tudi nikdo ne zmeni ter gre ves pokret kakor da jih ni preko njih naprej do uresničenja svojih zahtev.

Bilanca, ki jo daje odbleto leto 1926., je polna pasiv in malo aktiv je zabeleženo v nji. Ali to naj invalida, vdovo in siroto ne straši. Če je bil poraz, treba nastopiti še bolj odločno in zmaga je dobljena.

Naš poraz — to je invalidski zakon. Na pravili so ga brez nas in nikdo nas ni vprašal, ali smo zadovoljni z njim. Ali naša energija se mora v Novem letu zjekleniti v silno zahtevo po novelizaciji, oziroma po novem invalidskem zakonu, takšnem, kjer bomo mi »Udruženje«, ko se bo delal, imeli svojo besedo. V tem novem invalidskem zakonu mora biti zabeleženo in zapopadeno vse, kar treba državi znati za invalida in mu dati. Izpolnjevanje in izvrševanje zakona mora biti zjamčeno, da ne ostane zopet samo papir, čez katerega bi rastle drugi akti in naredbe.

V Novem letu treba članom »Udruženja« napeti vse svoje sile, da se organizacija še pomnoži, da se v organizaciji udele partizanski pojavi samovolje, užaljene osebnosti, strankarskih intrig in nazorov, ker smo mi nepolitična, nestrankarska, strokovna orga-

LISTEK.

Iv. Vuk:

Skozi okno vlaka...

(Mimobežni vtisi in epizode z mojega potovanja.)

(Dalje.)

6. Kotor — Cetinje.

Po štirje sedemo v avto. Šofer oživi motor. Tihobni, kakor pripravljaje se za beg v goro. V tisto meglo tam na vrhu.

Zgane se, zdrči. Kakor da je v dolini, drči, urno, brez obotavljanja, prezirajoč mogočno višino. Vedno višje... vedno višje... semintja in vsakokrat, ko se na ovinku zaokrene, smo že višje — in takih ovinkov sem naštel dvaindvajset. Avtomobili tekmujejo, kateri bo vozil hitreje. Saj je pot krasna, pravi umotvor tehnike. Morda je na Ljubelj enaka, a ne vem...

Gospa Marija nas s svojim avtom prehiteva. Se nam smeje in maha z roko.

»Da ne obličite«, nam zakliče in zbeži naprej.

»Da ne zdrčite tja doli«, odgovarjamo, »zakaj težko bi bilo ob vstajenju mesa vašim kostem.«

Ali ne sliši nas... daleč spredaj je že. Mi pa svetujemo šoferju, naj se ne da sprovcirati in naj le vozi lepo skromno. Prvič je bolj varno, drugič pa si lahko ogledujemo krasoto, ki se nam odpira s teh višin. Kakor da plavamo v aeroplanu, se nam zdi, ko gledamo doli na morje. Globoko dolj leži. Vrtnac gledamo in trdnjave na njegovem hrbtu. Rastlinstva ni, razen da tu in tam kuka grmič ali peresce izpod kamenja. Slika se

menja od minute do minute. Daleč preko skal in pečin hiti oko. Duh je svoboden, jasen v teh višavah. Južno nas pozdravlja zelena ravnina, rodovitno polje kotorsko, župa imenovano. V solncu se svetlikajo vasice, kakor drobne pike. Tam preko pa je kameno morje, Krivošija in mogočni Orjen, kipi v nebo. Pod nami je globina in tam, kjer je konec globine-doline je videti majhna mlakuža — morje, zaliv kotorski in točka za peščico velika, to je Kotor in pristanišče.

In mislim. Tale točka, ki sem jo malo prej občudoval kot mesto Kotor, je sedaj povsem neznatna, ko ga gledam z višine sivih, nagih skal. Zgodovine se spominim, ki pripoveduje, da mu je nekoč, ko je bil rimska kolonija, bilo ime Ascrivim. V petem stoletju so ga podjarmili Goti, katere je pa zopet pregnal bizantinski cesar Justinijan. Do desetega stoletja je Katara bilo celo republika. Srbski car Uroš je bil zaščitnik mesta, po njegovi smrti pa kralj ogrski. Leta 1420. pa so ga vzeli Benečani! Bil mu je pokrovitelj vladika črnogorski, dokler ga ni otela Avstroogrska in je tako sedaj zopet slovanski, jugoslovanski.

Koliko zgodb je doživela tista bela točka, okovana še sedaj v obzidje in koliko še jih je le videl sivi Lovčen, po katerega rebrih se vozim sedaj.

Dalje tja ob morju se vije bel trak, kakor bel rob na zelenkasti obleki. To je cesta, ki se vije ob rivieri... Pred mano so silovite, nage skale Peštin-grada, ki je visok 1079 m. Za njim pa je Mrajanik s svojimi 1316 m. Izpod njiju se penita v morje gorska potoka Fiumara in Gordicchio... Fiumara goni v mestu nekaj mlinov, predno se združi z morjem. Po njem se tudi imenujejo severna vrata, isto, kakor južna po potoku Gordicchio. Oba potoka tečeta namreč tik ob

mestu. Gordicchio lije svojo vodo iz neke globeli, se potem zopet zgubi v prepadu ter se pod zemljo združi z morjem, kar se po valovanju morja vidi. Avto pa se vzpenja vedno višje... Na drugo gorovje gledamo že z viška. Vse so prepreženi njih hrbti v vijugastimi poti in cestami. Zdi se, kakor da je človek s silnim bičem pretepal to gorovje do krvavega, da so ostali dolgi in vijugasti obronki, kakor je pač padal bič. Tam je trdnjava. Vidim jo vso, kako je sezidana z vsemi svojimi okopi in podzemnimi prostori — kazematami. Po tistih cestah vidim ljudi. Gredo, s tovorom na hrbtu. Vidim mule in osle, kako stopajo s težo, povezano na hrbet. Pa tudi srečavamo jih in doganjamo. Potrpežljivo stopa osel s tovorom po cesti. Bil je z gospodarico v Kotoru, po trgovini, skromni in ubožni. Sedaj nese nazaj živež.

Privozili smo v meglo. Redka je in se nam vedno umika. Od tam doli pa je bila videti kot preteč oblak poln bliska in groma. Vedno višje se umika, kakor hitimo mi vedno višje. A da smo v njenem objemu, čutimo. Zrak je hladen in podvinitvi moram ovrtnik sukne. Morja ne vidim več, niti vijugastih cest na hrbtih nižjega gorovja. Megla je stopila pred naše oči. Tudi solnce nam je zastrlo. Hotela je, da smo sami z njo v tem svečanem kraju... Poslednji ovinek. 904 m nad morjem smo.

Kričeč, obupen glas nam udari na uho. Kakor da se trga silna bol in trpljenje v grudih nekoga.

»I-a, I-a...«

»Kaj je to.«

Osuplo gleda Ivan Celiski. Tudi Zdravko nastavi ušesa.

»Osel riga«, reče Matevž.

»Osel?«

(Dalje prih.)

nizacija (da se tako izrazimo, čeravno invalid ni stroka), in da se zločinski elementi ne pojavljajo v odborih in funkcijah.

V novem letu moramo gledati, da izvolimo v odbore najboljše iz najboljših.

Treba je pa pred vsem posvečati svojo pažnjo našemu glasilu »Vojni Invalid«. Vzemimo, da list ne izhaja. Odkod bodo invalidi zaznali za razne sklepe? Odkod bodo znali, kako napraviti prošnjo ali pritožbo za ta ali oni slučaj? Kdo jim bo povedal, kaj storiti v tem ali onem slučaju? Kdo jih informiral, kaj se godi, kako gre akcija za nov zakon, kaj treba napraviti, da se čuje naš glas? In še mnogo drugega. Sedaj čitajo vse to v »Vojnem invalidu«. In vendar je toliko nemarnosti med naročniki, da neredno plačujejo

naročnino, toliko nezavednosti in brezbriznosti med člani, da si ga niti ne naroče. Naš list bi lahko bil silno orožje, če bi bili vsi člani naročniki. Ali tako niso in vsaka sila velja le toliko, kolikor tehta. In »Vojni Invalid« ni drag list. Kdor ne zmore na mesec 2 Din naročnine, oprostite, ta tudi nima interesa, da zboljša položaj invalidov. To je odkrita, čeravno trda beseda.

In zato sedaj, ko smo odpravili Staro leto in stopili v Novo leto, obljublamo, da bomo storili vse, da se organizacija pojači, da se list okrepi. Te naše obljube naj ne ostanejo obljube, nego naj se spremenijo v dejstva.

Samo tisti je možak, ki svoje besede vresničuje.

V pojasnilo reduciranecem.

Vprašanje glede naših reduciranecem smo že parkrat obrazložili, pa kljub temu je večina še vedno zelo neinformirana. Iz raznih vprašanj in vlog moremo to posneti.

Gotovo je, da imamo dosti slučajev reduciranecem pri invalidih, katerih poškodbe so precejšnje in ki se nahajajo danes vsled redukcije v zelo slabem položaju. Imamo seveda tudi dvomljive slučaje, toda vendar zelo malo, kajti cel invalidski proces je že večkrat vse natančno presodil.

Redukcije so se izvršile po večini brez obvestil. Dosti invalidov še danes ne ve, kaj je z njimi, oni vedo, da ne dobivajo pokojnine, pa se hudujejo in jadikujejo, kaj je temu vzrok? Sicer pa se redukcija lahko opazi. Vsem onim, ki so bili stalni invalidi, pa jim je prenehala pokojnina v letu 1923. ali začetkom leta 1924., jim je bila ustavljena zato, ker so bili potom špeciialne invalidske komisije reducirani. Takim invalidom bi ne bilo treba nič spraševati, temveč naj bi se že zdavnaj pripravili v obrambo proti redukciji.

Tako pa jih je našel čas, ki je ravno sedaj važen za nje, ko se vlagajo obnove postopanja, nepripravljene. Veliko jih še ne pojmuje, kaj jim je storiti.

Člen 105. invalidskega zakona dovoljuje vsem reduciranecem obnoviti postopanje na podlagi novih dokazov.

Nekateri invalidi vlagajo različne vloge, prošnje, pritožbe, ki pa po zakonu niso utemeljene in so popolnoma brezpredmetne. Glavno je, da se predloži nove dokaze. Brez potrebnih dokazov so vse vloge, prošnje in pritožbe zastoj. Posameznik lahko vse razloži in navede, pa če ni dokazal, ne velja vse skupaj nič.

Da bo prizadetim reduciranecem znano postopanje, jim hočemo še enkrat na kratko obrazložiti potek.

V smislu člena 105. invalidskega zakona mora sodišče vsakega reduciranca obvestiti »o vzroku redukcije«. To se pravi, vsakemu mora sporočiti, zakaj ali iz katerega vzroka je reduciran. Od datuma, ko dobi v roke tako obvestilo, ima dotični čas 6 mesecev obnoviti postopanje.

Pripomnimo, da se naši reduciranci zelo malo brigajo za ta rok, ker smo opazili že nekatere slučaje, da jim bo že 6mesečni rok potekel, pa še sedaj niso nič vložili. Dotični naj pomnijo, da bo potem, ko bodo rok zamudili, prepozno in se jim ne bo dalo več pomagati.

Obnove pa se delajo sledeče:

Vsak naj pazi, da je treba izpodbijati ali dokazovati ono, vsled česar je kdo reduciran.

Nekaj pripomb k pravilniku o odpravninah.

V današnji številki objavljamo popolno besedilo pravilnika o odkupovanju invalidnin.

Treba je, da takoj opozorimo naše člane in članice na najvažnejše pogoje, da ne bodo pošiljali kakih nepopolnih prošenj, ki povzročajo same poizvedbe in dopisovanja.

Dokumente je treba prilagati brezpogojno sledeče:

1. Sodni sklep o prevedbi na nove prejemke.

2. Izpiske iz rojstnih knjig za sebe in če ima ženo in otroke, da za nje prejema dodelave, tudi za vse dotične družinske člane.

3. Potrdilo, s katerim je podana garancija za praktično uporabo kapitala.

4. Obvezo, da se nabavljeni predmet ne bo odtujil (prodal).

O kakovosti prednavedenih listin je mnenje precej nejasno.

Kar se tiče sodnega sklepa ad 1., nastaja že dvom.

Pravilnik k invalidskemu zakonu (čl. 81.) pravi, da se mora prilagati sodni sklep o pokojnini v »originalu«.

Redukcije so se izvršile iz raznih vzrokov, največ pa iz dveh in sicer »ako se je bolezen ali poškodba toliko zboljšala, da se dotični ne more smatrati več za invalida«, ali pa »ako ni dokazano, da je dobil bolezen ali poškodbo res pri izvrševanju vojaške dolžnosti.« Vsak ima naveden v obvestilu sodišča vzrok in dotičnega mora na novo dokazovati.

Torej ako ima navedeno, da se mu je bolezen zboljšala, mora dokazovati, da se ni zboljšala. Kako naj to dokaže? Drugače je nemogoče, kakor, da se da preiskati po uradnem zdravniku in priloži dotično spričevalo kot dokaz k obnovi postopanja. Na koncu obnove prosi sodišče, da ga predlaga za nov pregled.

Ako pa ima naveden vzrok redukcije, da ni dokazano, da je zadobil bolezen pri izvrševanju vojaške dolžnosti, mora pa predložiti listine iz vojaške službe, ki to izpričujejo. Take listine so izpiski iz vojaških matičnih knjig, iz bolnic, razne vojaške knjižice itd. Pripomnimo, da morajo biti take listine še iz vojnega časa, ne invalidski nadpregledni in drugi listi, izdani po prevratu. Po večini pa invalidi takih listin več nimajo. V tem slučaju zadostujeta najmanj dve priči, ki bosta lahko pod prisego potrdili resničnost, da izvira invalidova bolezen res iz vojne.

Priči naj bosta dva bivša vojna tovariša, ki jima je res znano, da je bil dotični z njima skupaj v vojski, da je bil ranjen, da je obolel, ali da so bili skupaj v bolnici, ali da sta ga kje drugje videla kot invalida pri vojaki med vojnimi časom.

Priči pa je treba najti in jih vprašati, če res kaj veda? Dobro je, ako že takoj dopišeta izjavi, kateri priloži invalid k obnovi.

Nikakor pa ne sme biti, da kdo ne dobi naslovov prič in misli, da jih bo sodišče samo iskalo ali pa navede taki priči, ki nič ne veda.

Vse obnove se vlagajo pri okrajnih sodiščih, to je onih, ki pošiljajo obvestila o redukciji.

Nekaj sodišč še ni razposlalo obvestil reduciranecem o vzroku redukcij. Dotični seveda obnove ne morejo vlagati, saj niti ne morejo vedeti, zakaj. Gredo naj k sodiščem in naj prosijo, da jim izdajo obvestila. Kdor ne zna napraviti obnove, naj gre raje k organizaciji, da mu pomaga z nasveti ali napravi obnovo. Odborniki krajevnih odborov pa naj postopanje natančno preštudirajo, ker jim mora biti tako važno postopanje znano. Lahko se obrnejo tudi na Oblastni odbor in pošiljajo vložene obnove preko oblastnega odbora.

že vložili za odkupnine, priložili občinska potrdila. Dokler ne pride v tem oziru kaka definitivnejša odločba ali pojasnilo, naj tudi v naprej prosilci prilagajo občinska potrdila, s katerimi se potrdi istinitost, da prosilec potrebuje odkupnino res za en ali drug namen, izražen v čl. 3. novega pravilnika. Občina torej lahko potrdi, da je prosilec neoporečen in da potrebuje odkupnino za namen, katerega naj navede iz čl. 3. pravilnika.

Člen 6. pravi, da je treba priložiti k prošnji še pismeno svojeručno obvezo, da se nabavljeni predmet ne bo odtujil brez odobritve ministrstva socijalne politike. Tako obvezo mora invalid lastnoručno podpisati, če pa ne zna pisati, mora pa tako izjavo potrditi krajevno oblastvo. Torej, ako ne zna pisati, naj zopet občina potrdi, da je podkrižal ali da je izjavil pred občino na zapisnik.

Pri odkupninah za nabavo premičnih stvari, na primer orodja, živine, blaga itd. zahteva pravilnik (čl. 5.), da mora biti podano jamstvo, da se bo odkupnina porabila res v pravi namen potom izjave, ki jo morata podpisati dva invalida iz dotične občine ali sreza in pa mnenje oblastne invalidske organizacije.

Take obveze morajo biti tudi potrjene potom krajevnega oblastva.

Vendar pa pravilnik ne določa, da se take izjave dveh invalidov in našega oblastnega udruženja prilagajo že k prošnjam za odkupnino. Iz tega je sklepati, da bo take izjave zahtevalo ministrstvo šele pozneje pred izplačilom odpravnine. Zato jih k prošnjam ni treba prilagati.

Kakor se da posneti iz sredstev, kakoršna omenja čl. 11. pravilnika, ni veliko upati, da se bodo odpravnine v velikem obsegu delile. Zato mislimo, da bo marsikatera prošnja zastoj. Zopet se nam pa zdi čudno, da v pravilniku ni omenjeno, za koliko let se kapitalizira invalidnina za odpravnino, dasi je bilo to v načrtu navedeno. Pokazala bo praksa.

Še enkrat izredni občni zbor Krajevne organizacije vojnih invalidov v Ljubljani.

(Da ne bo slepomišenja.)

V zadnji številki smo povedali o tem občnem zboru stvarno, kako je prišlo, da je bil sklican in kaj se je zgodilo, da se je razbil.

Ker pa nekaj anketni odbor, izvoljen po razbitju tega občnega zbora, v »Slovenskem Narodu« in »Narodnem Dnevniku« med drugim izjavlja, da ne ve, zakaj se je Oblastni odbor protivil reviziji tega anketnega odbora, povemo še sledeče:

Revizijo je izvršil Oblastni odbor kot nadzorna višja inštanca. To je njegova dolžnost in pravica soglasno s pravili. Dal je, da se skliče občni zbor. Na tem občnem zboru je hotel dati poročilo. Ali g. Krušič in njegov krožek je to preprečil. Kričali so, da ne zapajo Oblastnemu odboru, da on nima dajati poročila, in naj se izroči revizijsko poročilo občnemu zboru, da bo on čital.

Da to meji na vse drugo, samo na resnost ne, ne bomo govorili. Ali nobena višja inštanca kake organizacije, ki je izvoljena od cele Slovenije in ne samo od ljubljanske podružnice, se pač ne bo dala tako obrezčastiti, da bi taki demagogiji ustregla, ker potem bi jo lahko za to cela Slovenija (vsi naši odbori) pozvala na odgovornost in tak Oblastni odbor v resnici pognala. Ker jasno je, da ima dati poročilo tisti, ki je napravil revizijo.

Ker se je nato občni zbor razbil, nima kak drug odbor nositi nadaljne odgovornosti za delo v krajevnem odboru, kakor odbor, ki je bil izvoljen prej in sedaj še ni bil razrešen. Tudi na dnevnem redu ni stalo, niti pri otvoritvi občnega zbora ni bilo niti omenjeno, kaj še potem sprejeto, da se ima voliti nekaj anketni odbor. Ker pa predsednik ni znal obvladati situacije in je pustil, da se ta volitev izvrši (z dviganjem rok), je s tem kršil sploh pravilno sklicanje občnega zbora, drugič pa dokazal, da ne pozna pravil, ki o kakršnem anketnem odboru niti črkice ne omenjajo. Poleg tega je pa glasovalo samo nekoliko ljudi okrog g. Krušiča, drugi so ali odhajali ali pa gledali.

In sedaj nastane vprašanje in mi ga stavimo celj h invalidski javnosti:

1. Ali je bila izvolitev anketnega odbora, ki ni bil na dnevnem redu in občni zbor v tem smislu tudi ni bil sklican in ki ga ne predvidevajo pravila, dopustna ali ne?

2. Kdo je upravičen podati revizijsko poročilo, ako je revizija izvršena od Oblastnega odbora kot višje organizacijske inštanice?

3. Kdo je odgovoren za poslovanje družnice, ako občni zbor ne razreši starega odbora in ne izvoli novega, kakor predvidevajo pravila.

4. Kaj je delo Oblastnega odbora kot centrale za Slovenijo, ako se v eni iz podružnic dogodi nepravilnost?

5. Ali so pravila organizacije merodajna za vodstvo, obstoj in uspeh organizacije ali se jih pa lahko premetava kakor se komu zazdi?

Na podstavi členov 81., 82., 83., 84., 85. in 86. v zvezi s členom 117. invalidskega zakona z dne 17. novembra 1925 predpisujem ta-le

Pravilnik o odkupovanju invalidnine in podpore.¹

Člen 1.

Uživalcem invalidnine in podpore, ki so prevedeni na prejemke po invalidskem zakonu z dne 17. novembra 1925, sme država skladno s členom 104. na njih zahtevo odkupiti invalidnino in podporo, in sicer:

- a) z dajanjem kapitala;
- b) z dajanjem zemljišč;
- c) z dajanjem ugodnosti.

Člen 2.

Odkupovanje se vrši prvenstveno lažjim invalidom, potem vdovam z otroki, ki že pridobivajo ali kmalu začno pridobivati, in naposled težkim in popolnim invalidom.

Člen 3.

Odkupovanje z dajanjem kapitala se vrši zaradi amelioracije zemljišča in za njega obdelovanje, za zidanje stanovanj in ostalih zgradb, za voditev pridobitnega dela, za nabavo kmetijskih priprav, živine in opreme, za nabavo strojev, orodja in materiala za razne obrte in hišne industrije kakor tudi za voditev trgovine in obrta.

Člen 4.

Kdor zahteva odkup invalidnine ali podpore s tem, da se mu dá kapital, mora izpolnjevati te-le pogoje:

- a) Preveden mora biti na prejemke, ki jih določa invalidski zakon z dne 17. novembra 1925.
 - b) Biti mora starejši od 21, a mlajši od 55 let, kar se mora potrditi z izpiskom iz rojstne matice, če pa tega ni, z drugimi polnodelavnimi dokazi.
 - c) Biti mora dobrega vedenja.
 - d) Dati mora garancije, da ustvari s praktično uporabo kapitala sebi in rodbinskim članom, ki jih vzdržuje, čim ugodnejše pogoje za dostojno življenje.
 - e) Predlagati mora vrsto jamstva po členu 83. invalidskega zakona.
- Okolnosti pod točko a) se morajo potrditi po členu 104. zgoraj omenjenega zakona z oblastveno overovljenim prepisom sodne odločbe o izvršeni prevedbi na nove prejemke, okolnosti pod točkami b), c) in d) pa s potrdilo pristojnega krajevnega oblastva in z garancijo oblastnega odbora vojnoinvalidske združbe.

Člen 5.

Jamstva, navedena v členu 83. omenjenega zakona, so lahko ta-le:

1. jamstvo v predmetu samem, t. j.: če se zahteva odkup zaradi nakupa nepremičnih stvari — predmetov, se vpiše ob prenosu tapije ali vpisu v zemljiško knjigo pri pristojnem sodišču v besedilo prenosa, da se nabavljena stvar ne sme odtujiti brez dovolitve ministra za socialno politiko;
2. v obvezi dveh invalidov, potrjeni po pristojnem krajevnem oblastvu.

Če se dá odkup za nabavo premičnih stvari, služi za jamstvo pismeno jamstvo dveh invalidov iz občine ali sreza, kjer je invalid, kakor tudi mnenje oblastne invalidske združbe, da daje dotični invalid garancije, da bo dobljeno odkupnino res uporabil v namen, zaradi katerega se mu odkupi invalidnina ali podpora; to mnenje pa za ministra za socialno politiko ni obvezno. Jamstvo mora overoviti pristojno krajevno oblastvo.

Po prosilčevi ponudbi poda komisija predlog, katero jamstvo naj se vzame.

Člen 6.

Prošnja za odkup se predloži ministrstvu za socialno politiko z vsemi prilogami, označenimi pod točkami a), b), c) in d), osebno ali po pošti po pristojnem krajevnem oblastvu ali pa po oblastnih vojnoinvalidskih združbah.

Razen tega se mora priložiti prošnji pismena svojeročna obveza, da se nabavljeni predmet ne bo odtujil brez odobritve ministrstva za socialno politiko.

Če invalid ni pismen, potrdi obvezo z gorenjo izjavo pristojno krajevno oblastvo.

Prošnji je treba pridodati poleg priloge, označenih v členu 4., izpisek iz rojstne matice za vse rodbinske člane, ki uživajo zaščito po invalidskem zakonu.

To se nam je zdelo potrebno vprašati vse invalide Slovenije in cele Jugoslavije na zahtevno natančno, da je Oblastni odbor oviral delo anketnega odbora.

In izjavlja Oblastni odbor:

Anketni odbor, ne samo da občni zbor ni bil sklican za to, on nima niti prava, da postoji in zato ga Oblastni odbor ne more priznati in ne priznava.

Ako pa še kaj ni jasno, pojasnimo drage volje temeljito.

Člen 7.

Ko prejme ministrstvo za socialno politiko prošnjo z dokumenti, ki jih določa člen 4., odredi po členu 64. invalidskega zakona zdravniški pregled pri komandi pristojnega vojaškega okrožja.

Iz mnenja zdravniške komisije mora biti razvidno zdravstveno stanje z diagnozami ugotovljenih bolezni. Otroci so izvzeti od tega pregleda.

Člen 8.

Odkupovanje z dajanjem kapitala.

Predloge za odkup invalidnine s tem, da se dá kapital, podaja komisija, določena v členu 81. invalidskega zakona; vanjo spadata poleg članov sveta narodnega invalidskega fonda še dva člana, ki ju imenuje minister za socialno politiko.

Člen 9.

Odločbe o predlogih komisije izdaja minister za socialno politiko.

Člen 10.

Vse odločbe o tem, da se odkupi invalidnina s kapitalom, se morajo vročiti onemu, ki je zahteval odkup, in pristojni finančni upravi.

Potrebne kredite otvarja ministrstvo za socialno politiko.

Člen 11.

Invalidnina ali podpora se odkupuje iz narodnega invalidskega fonda skladno s členom 85. zgoraj navedenega zakona; odkup obremeni dotacijo 2.000.000 dinarjev, ki se postavi vsako leto v proračun po členu 87., točki 1., invalidskega zakona z dne 17. novembra 1925.

Člen 12.

Vsota, določena za odkupovanje invalidnine, je plodonosno naložena pri Državni hipotekarni banki ter se vknjižuje kot posebna partija narodnega invalidskega fonda: »partija za odkupovanje invalidnine in podpore«.

Dotacija, nepotrošena v dotičnem proračunskem letu, se prenese kot gotovina za prihodnje leto v korist zgoraj omenjene partije.

Člen 13.

Odkupnina se izplačuje pri blagajnah pristojnih okrožnih in sreskih finančnih uprav in finančnih delegacij.

Člen 14.

Onemu, ki se mu izplača odkupnina, morajo finančne uprave ali delegacije takoj ustaviti nadaljnje izplačevanje invalidnine ali podpore; to vknjižijo v svojih kontrolnikih, sklicevaje se na odločbo ministra za socialno politiko, ter pošljejo o tem poročilo ministrstvu za socialno politiko in ministrstvu za finance.

Člen 15.

Odkupovanje z dajanjem zemljišč.

Odkupovanje z dajanjem zemljišč se vrši onim osebam, ki so zaščitene z invalidskim zakonom z dne 17. novembra 1925.

Člen 16.

Oni, ki zahtevajo odkup invalidnine s tem, da se jim dá zemljišče, morajo spraviti svoje prošnje v sklad s predpisi zakona o agrarni reformi; razen tega morajo predložiti oblastveno potrjeno sodno odločbo o overovljenem prepisu in npravnstveno izpričevalo.

Člen 17.

Prošnje se vlagajo tako, kakor je določeno v členu 6., prvem odstavku, tega pravilnika, z označbo, kje in kakšno zemljišče se želi.

Člen 18.

Predloge o odkupu invalidnine s tem, da se dá zemljišče, podaja komisija, določena v členu 8. tega pravilnika, ministru za socialno politiko; ta jih predlaga ministru za agrarno reformo, ki izda pristojno odločbo.

Člen 19.

Vse odločbe — rešitve — se morajo vročiti pristojnim osebam in pristojnim finančnim oblastvom, ki vrše izplačevanje, da jih morejo vpisati v kontrolnike in ustaviti nadaljnje izplačevanje invalidnine.

Člen 20.

Izplačevanje invalidnine se ustavi z dnem 31. decembra onega leta, v katerem je uživalec invalidnine ali podpore prvič popravil pridelke z dodeljenega zemljišča, ki se mu je odstopilo v last ali s sodnim prenosom tapije sodišča ali pa z vpisom v zemljiško knjigo pri pristojnem sodišču.

Člen 21.

Odkupovanje z dajanjem ugodnosti.

Kdor izmed invalidov hoče izvršiti odkup invalidnine s tem, da se mu podeli ugodnosti po členu 85. invalidskega zakona, se mora obrniti na ministrstvo za socialno politiko z označbo, kakšno ugodnost želi.

Člen 22.

Prošnji je treba priložiti oblastveno potrjeno sodno odločbo v overovljenem prepisu, potrdilo o imovinskem in združnem stanju in npravnstveno izpričevalo.

Člen 23.

Komisija, določena po členu 8. tega pravilnika, vzame vlogo v oceno in pretres ter poda, če ima prošilec pogoje, ministrstvu za socialno politiko predlog, naj ukrene, da se mu zahtevana ugodnost podeli po pristojni poti.

Člen 24.

Ta pravilnik stopi v veljavo z dnem, ko se razglasi v »Službenih Novinah«.

V Beogradu, dne 1. decembra 1926;

I. br. 27.583.

Minister za socialno politiko:

M. Simonović s. r.

Invalidski dom v Ljubljani.

Čuje se zopet žalostna novica, da bodo ukinili invalidski dom v Ljubljani. Njegova usoda je baje že zapečateni in v kratkem namerava postati dejstvo. S tem bo napravljen velik korak k likvidaciji invalidske oskrbe.

Predno se to stori, je dolžnost naša, da se postavimo v obrambo naših pravic in naših prav. Ljubljanski invalidski dom služi za zatočišče invalidom, ki se usposabljaajo za razne nove poklice. Tekom svojega obstoja je nudil oporo že marsikateremu invalidu, da se je mogel postaviti zopet na noge. Gotovo, da je bil tik po vojni najbolj zaseden, toda skozi celo dobo so v njem invalidi, enkrat več, enkrat manj, tako da je vedno zaseden. Marsikateri invalid se s hvaležnostjo spominja nazaj, da mu je bila dana prilika dobiti oporo, da je mogel postati zopet pridobitni član človeške družbe, sicer bi bil s svojo hibo brez dela svojih rok največji revež.

Ali moremo danes že zaključiti pomoč k usposobljenju invalida? Kdor je dobro pregledal invalidske vrste in pozna njihovo usodo, mora uvideti, da ne. Posledice vojne se še ne dajo zbrisati in se bodo kazale še v marsikateri luči. Zato se tudi invalidskega vprašanja ne da spraviti iz sveta. Sedanji invalidski zakon je vendar predvidel, da ima invalid pravico do zopetnega pridobitnega usposobljenja in določa tudi, da ima za čas trajanja brezplačno oskrbo v invalidskem domu.

Torej kje se bo potem izvajala ta določba, ako bi invalidskega doma sploh ne bilo?

Pa tudi za invalidsko dečo in vojne sirote je nov zakon predvidel možnost učenja in izobrazbe v prvi vrsti v državnih zavodih. Do danes pa se to še popolnoma nič ni zgodilo. Ali ne bi imela sirota po zakonu pravico priti v invalidski dom, ki je državna naprava? Da ni več invalidov in da je invalidski dom postal nepotreben, ne more biti govora, kajti vedno se še oglašajo invalidi in zelo veliko je še potrebnih, pa jim samo družinske razmere ne pripuščajo k usposobljenju, ker v tem oziru uživajo premalo ali skoro nič opore. Taki invalidi bodo morali postati iz žrtvovanja za družino enkrat shirani siromaki.

Sploh se približuje invalidom starost, ki pride poleg bolezni in poškodbe še veliko prej, tako da tudi usposobljeni ne bodo za nobeno delo. Če bi bila v tem vprašanju socialna politika na mestu, bi s predvidevanjem rešitve tega problema ne ukinjevala invalidskih domov, temveč bi jih zidala.

Kar pomislimo, da mora naša organizacija sama skrbeti za povzdigo invalidskih zatočišč in se muči z raznimi loterijami, da bi jih mogla vpostaviti kakor na primer v Beogradu, Sarajevu, Zagrebu, Somboru, Kraljevicu, Trbovljah itd. Ako bi ne bilo potrebe, bi se gotovo ne odzivala v tolikih krajih. Z državnimi domovi pa se gre baš nasprotno pot.

¹ »Službene Novine kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« z dne 13. decembra 1926, št. 283. (LXX. — 1926.) — Zakon glej v Uradnem listu z dne 12. decembra 1925, št. 366/110.

Kaj je pa vzrok, da se hoče napraviti konec našemu invalidskemu domu?

Državni budžet? Gotovo je ta vzrok, ker bo menda izgledal glede invalidskih potreb jako slabo. Vsako leto se samo prikrajšuje in prikrajšuje, pa pravzaprav še nikdar niti v najboljšem slučaju ni bil zadosten.

Še večji vzrok pa je menda, ker se hoče baje vojaštvo vseliti v staro šentpetersko vojašnico. Zato pa naj gre invalidski dom kar na cesto?

Ako je potreba vojaštvu prostorov, naj se za invalide dobi druge. Saj so invalidi tudi vojaki, ki imajo svoje zasluge. Njihov položaj ne dopušča, da bi šli z relutumom po 11 Din na dan iskat po mestu življenja.

Apeliramo na našo vlado in poslance, da se zavzamejo za invalidski dom, kateremu naj se da možnost nadaljnjega obstoja.

Apeliramo pa tudi na invalide, da se poslužijo, dokler je še čas, svojih pravic, ki jim bodo koristile skozi celo življenje, da s tem pomagajo ohraniti svojo napravo.

Politične beležke.

Nova vlada. Zadnjih štirinajst dni so se godili v parlamentarnem političnem življenju pomembni dogodki. Kriza vlade se je zavlekla do svetega večera. Uzunović je imel mandat. Vlade ni mogel sestaviti. Vrnili so ga Davidović. Tudi on ni mogel sestaviti vlade. Vrnivši mandat je ta zopet prešel v roke Uzunovića. Vlada se je sestavljala. Radikali, Radičevci in Slovenska Ljudska Stranka so se naposled soglasili sodelovati v vladi. Ali ko je Uzunović prinesel podpisan akt imenovanja nove vlade in je bil minister saobračaja aktivni general, je dr. Korošec odpovedal sodelovanje in vlada je ostala RR. To je novi dogodek, da je postal resortni minister aktivni general, kot da so vsi drugi poslanci in politiki za nič. Dva ministrska portfelja še vedno nista zasedena. To sta tista dva — socialne politike in poljedelstva — ki bi ju naj zasedla SLS. Dr. Korošec se je udal naposled do tega, da SLS stopi v vlado, ako se general, ki je minister prometa, penzionira, t. j., da ne bo resortni minister aktivni general. Uzunović je to obljubil, a dosedaj se še ni zgodilo.

Nova vlada, ki je peti Uzunovićev kabinet, je sestavljena sledeče: predsednik vlade: Nikola Uzunović; minister zunanjih zadev: dr. Ninko Perić; minister notranjih zadev: Boža Maksimović; minister prometa: general Svetozar Milosavljević; minister vojske: general Stevan Hadžić; minister financ: dr. Bogdan Marković; minister pravde: dr. Milan Srškić; minister šum in rud: Milan Simonović; minister prosvete: Miša Trifunović; minister zdravja: Slavko Miletić; minister ver: Milorad Vujić; minister konstituant: dr. Vasa Jovanović; minister pošte in telegrafa: dr. Benjamin Šuperina; minister trgovine in industrije: dr. Ivan Krajač; minister za javne zgradbe: dr. Avgust Košutić. Nezasedeni ministri sta: za socialno politiko, ki ga zastopa sedaj minister Simonović, in za poljedelstvo, ki ga zastopa dr. Vasa Jovanović.

Ta vlada najbrž ne bo dolgo živela, ker so vsi proti nji, posebno radikali. Neki bivši minister se je izrazil: »Ta kombinacija mora že jutri pasti, če je v radikalni stranki še kaj moža.« Nek drug viden politik je dejal: »Strašen polom! Klub so enostavno goljufali. Sklicali so celo klubovo sejo, vendar pa so sklenili vse izven kluba. Tukaj ni nobenega vprašanja. Gre za parlamentarizem, za demokracijo, za državo.«

Svetozar Pribičević je izjavil o novi vladi: »Nova Uzunovićeva vlada je samo militarizirana in birokratizirana dosedanja vlada. Mislim, da bo taka militarizacija izzvala soglasno obsodbo naše javnosti, ki se ne navdušuje za rumunske, španske in grške metode. Trdim, da se delajo v naši državi eksperimenti, ki ne bi bili mogoči niti v militaristični Prusiji, niti v napol monarhistični Madjarski.«

Možnost ruske intervencije radi Litve. Po vesteh iz Moskve je neki ugleden moskovski politik izjavil, da Rusija ne bo gledala prekrižanih rok, če bo Poljska še nadalje koncentrirala svoje čete na litavski meji. Rusija je koncentrirala na poljski in litavski meji vse like čete.

Kitajska proti Angliji. Sirenski glasovi novega angleškega poslanika Lampsona niso imeli uspeha, kakor se je videlo na zadnjem velikem shodu sina Sunjatsena Sunta v Hankovu. Shoda se je udeležilo preko 32.000 Kitajcev in vsi so navdušeno pritrdjevali Suntu, ki je nad vse ostro govoril proti Angliji. Dejal je, da treba bojkot proti Angliji nadaljevati, ker je in ostane Anglija glavni sovražnik Kitajske.

Pogajanja med čehoslovaško vlado in Slovaki za vstop v vlado so prekinjena do 3. januarja.

Švica je odpravila vizum za čehoslovaške državljane. Pri nas pa bomo kmalu tako daleč prišli, da niti z vizumom ne bomo mogli v Italijo.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je razpuščena. Za komisarja je postavljen Ivan Jelačin, za njegovega namestnika pa Ivan Ogrin. Razpisati se imajo nove volitve.

Princ Windischgrätz, ki je falsificiral denar in bil zato obsojen, je izpuščen iz ječe na dopust. Tako se deli pravica.

Razplet nemške vladne krize. Sestava nove vlade se je odgodila. Velika koalicija ni baje mogoča. Vlado naj bi sestavila takozvana »mala desnica«. Zunanji mi-

nister Stresemann je opustil svoj nameravani dopust, ki ga je hotel nastopiti te dni.

Učinki rudarskega štrajka na angleški državni proračun so po uradnih podatkih taki, da izkazujejo podatki o davčnih dohodkih zadnjih mesecev 140 milijonov primanjkljaja. Davčni zaostanki pa znašajo približno 360 milijonov.

Nemški državni proračun je uravnotežen in izkazuje 8 in pol milijarde državnih mark.

Srečno novo leto želi vsem tovarišem in tovarišicam

OBLASTNI ODBOR.

Naše gibanje.

Občni zbori se vrše:

Dne 9. januarja 1927

v **Celju** v mali dvorani Narodnega doma ob 9. uri dop. z običajnim dnevnim redom.

v **Škofji Loki** v občinski dvorani ob 9. uri dopoldne z običajnim dnevnim redom.

v **Selcah nad Škofjo Loko** v Krekovem domu po maši, to je ob 11. uri dopoldne z običajnim dnevnim redom.

Dne 16. januarja 1927

na **Jesenicah, Gorenjsko**, v brezalkoholni kavarni gospe Torkarjeve na Savi ob 9. uri dopoldne.

v **Konjicah** v prostorih g. Merkša ob 1/2 10. uri dopoldne.

Dne 2. februarja se vrši občni zbor v **Polzeli** v prostorih g. Cizeja ob 9. uri dop.

Tovariši in tovarišice, dolžnost je, da posečate občne zборе, da daste pogoje svoji organizaciji in da se pomenimo o našem vprašanju.

Jesenice. Osmi redni občni zbor Udruženja vojnih invalidov, krajevni odbor Jesenice, se vrši v nedeljo 16. januarja 1927 ob 9. uri dopoldne v brezalkoholni kavarni gospe Torkarjeve na Savi pri Jesenicah. Dnevni red je običajen. Z ozirom na važnost občnega zbora je dolžnost vsakega člana in članice, da se ga udeleži. Tudi oddaljeni tovariši in tovarišice iz Rateč in Kranjske gore naj pridejo, kajti znano je, da se na občnem zboru dajejo pojasnila, ki jih potrebuje članstvo v svrhu ravnanja in postopanja v raznih zadevah skozi celo leto. Vsakdo naj prinese s seboj tudi člansko knjižico, da eventuelne zaostanke poravnaj, ker le onim invalidom, ki imajo plačano članarino za l. 1927., se bo izdalo uverenje za polovično vožnjo. Torej vsi na občni zbor in točno.

Vsem naročnikom našega lista želita srečno novo leto

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO.

Srečke invalidske efektne loterije priporočamo vsem tovarišem in tovarišicam. Posamezna srečka stane 30 Din, vendar se pa na njene kupone lahko kupuje v za to označenih trgovinah blago in se pri vsakih 100 Din plača 5 Din manj. Srečka se na ta način pridobi zastoj, poleg tega pa se igra z njo na lepe dobitke. Prodajalcem srečk se daje primeren zaslužek. Posebno za boljše situirane invalide in za vse trgovce in obrtnike, ki nabavljajo blago, se izplačajo te srečke, ker profitirajo pri nabavah, poleg tega pa igrajo za dobitke. Tovariši in tovarišice, vsaj boljše situirani, nabavite te srečke pri Oblastnem odboru!

Trboveljska loterija za invalidski dom razpečava srečke po 10 Din. Dobitki so zelo lepi, glavni je hiša. Prodajalci, posebno trafikanti dobijo provizijo. Cela akcija gre v prid vojnim žrtvam, ker se misli postaviti invalidski dom, zato podpirajte, tovariši in tovarišice, prodajo, da se bo lepa misel udejavila.

Prošnjam za proteze in druge ortopedične pripomočke, za zdravljenje, za odpravnine in sploh za vse pravice, ki jih prosite po invalidskem zakonu, je treba prilagati overovljen prepis sodnega sklepa o prevedbi.

Ponovno opozarjamo, da naša oblastva ne priznajo prepisov, ako niso poverjeni od sodišča. Ne zadostuje, da prepis overovi občina ali naše udruženje.

Vsaj odborniki krajevnih odborov naj pazijo, da ne bodo pošiljali oblastnemu odboru prošnji brez priloženih sodno overovljenih prepisov sklepov. Takih prošnji oblastva ne bočejo reševati in povzročajo dotični samo nepotrebna pošiljanja in stroške.

Za suknje, ki jih dobavlja invalidska za druga »Vzajemna pomoč« po 250, 300 in 350 dinarjev s pribitkom za pošiljatev, vlada precejšnje zanimanje. Tovariši, tovarišice, nudi se vam ugodna prilika nakupa, ker jih nikjer ne dobite za tako minimalno ceno. — Naročajte jih proti predplačilu.

Zdravje.

Bruhanje na potovanju je dostikrat posledica pretrujenja in razburjenosti, posebno pri ženskah. Ta se pripravlja dolgo v noč na pot in vstane zgodaj, da odrine. Želodec človeka, ki se ni naspal, pa ne prenese pretresanja, hrana mu dela težave. Glavno je, kadar se napravljamo za na pot, da se prespimo, kakor je treba. Želodca ni treba nabasati, bolje je, užiti na potu kaj malega. Preobložen želodec, posebno pri slabotnih osebah, ima potem preveč dela s prebavo in potnik je truden že v začetku poti, se utruja hitreje na potovanju in je bolj podvržen slabosti bruhanja. Treba je torej krepke in lahke jedi. Na želodec naveži pivnik namočen v rum ali slivovko. — Ako pride po nesreči kaj ostrega v želodec, jej dosti krompirja in zelja, neprimerna reč v želodcu se zamota v to in gre brez škode skozi čreva.

Druge novice.

Odgodena stalnost železničarjev. Navzlic protestom strokovnih organizacij so radičevci in radikali snreli v sekciji za pretres zakonskega načrta o podaljšanju stalnosti prometnega osebja predlog prometnega ministra, da se odgodi stalnost železničarjev. Člen 205. zakona o prometnem osebju se glasi odslej: V času do 1. septembra 1929 lahko prestane službo ter se državni prometni uslužbenci smejo premeščati tudi mimo nogov, ki so določeni po zakonu o državnem prometnem osebju od 28. oktobra 1923.

Odlikovan jugoslovenski umetnik. Na svetovni razstavi v Filadelfiji je razstavil svoje umotvore tudi kipar Ivan Meštrović. Jurij mu je priznal zlato kolaino.

Trust producentov žita se snuie med producenti Avstralije, Argentine, Zedinjenih držav in Kanade.

Kako so iznašli pivnik. Da ima zaniknost tudi lahko dobre posledice, je razvidno iz tega, kako je bil odkrit pivnik. V angleški papirnici v Berkshire je neki delavec iz nemarnosti pozabil papirni masi dodati predpisano množino kleja. Tovarnar je bil ves iz sebe radi velike škode, ki mu je bila na ta način povzročena, in je delavca za kazen takoj odpustil. Pozneje šele je tovarnar slučajno opazil, da ima ta pokvarjeni papir to svojstvo, da pije črnilo, ne da bi bila pisava pri tem razmazana. Od tega časa so pričeli v ondodni tovarni izdelovati samo pivnik in ga izdelujejo še dandanes. Kaj je bilo potem z onim delavcem, spis ne pove.

Ali veš, da človek v prvem letu starosti zraste za 20 centimetrov. Če bi to hitrost rasti obdržal do šestdesetega leta, bi postal velikán, visok 12 metrov. (Pri današnjih cenah sukna bi bilo to nekaj strašnega. Čudno je to, da naši možgani rastejo samo do tretjega leta, od tu naprej pa le prav malenkostno. V desetem letu so deklice povprečno par centimetrov večje od dečkov, pozneje pa se to razmerje premeni tako, da je mož povprečno 12 cm večji od žene. Stradajoči človek umrje šele, ko je polovico svoje telesne teže izgubil.

»Brezalkoholna produkcija«, Ljubljana, Poljanski nasip 10./17 pošlje vsakemu naročniku »Vojnega invalida« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

Izdaja Udruženje vojnih invalidov.

Odgovorni urednik: Stanko Tomc.

Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Zanjo odgovarja: France Štrukelj.

Krojaška delavnica

„Vzajemne pomoči v Ljubljani“

izdeluje obleke po najnovejših modah po zelo nizki ceni. Vojne žrtve imajo primeren popust. Prevezema tudi naročila za uniforme, damske plašče in razna konfekcijska dela.

Vzajemna pomoč

posojilna in gospodarska zadruga

r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Šentpeterska vojašnica

sprejema hranilne vloge, daje posojila

v gospodarske svrhe vojnim žrtvam.

Priporoča svojo novootvorjeno krojaško delavnico za izdelavo vseh krojev po najnovejših modah. Invalidi, vdove in sirote dobe primeren popust. Sprejema tudi popravila oblek, izdelavo konfekcije in vsa druga krojaška dela.